

Mikro- és Makroökonómia

Adózás, hatósági ár, rugalmasság

2017.09.21.

Szalai László

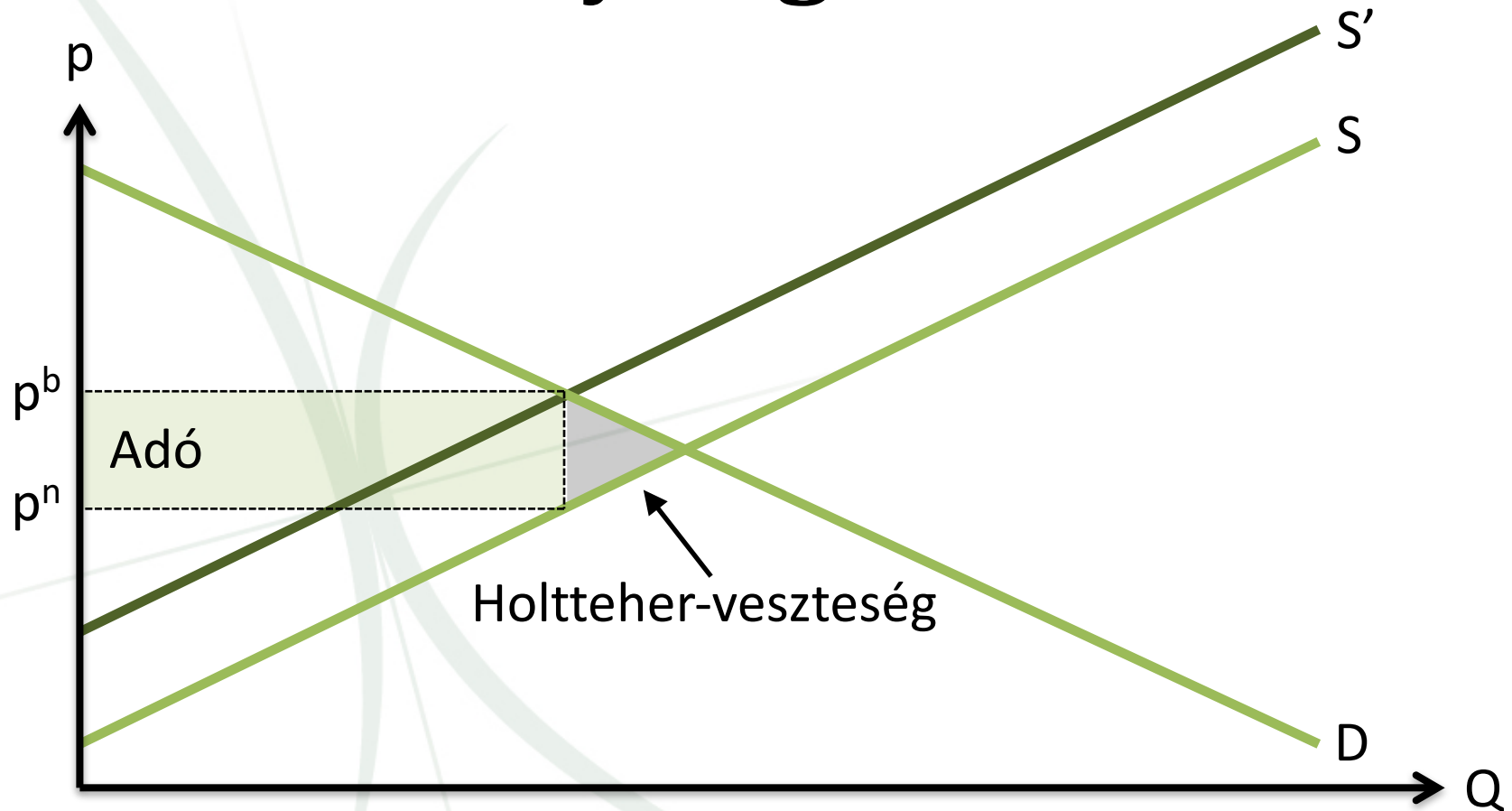

Adózás és árszabályozás

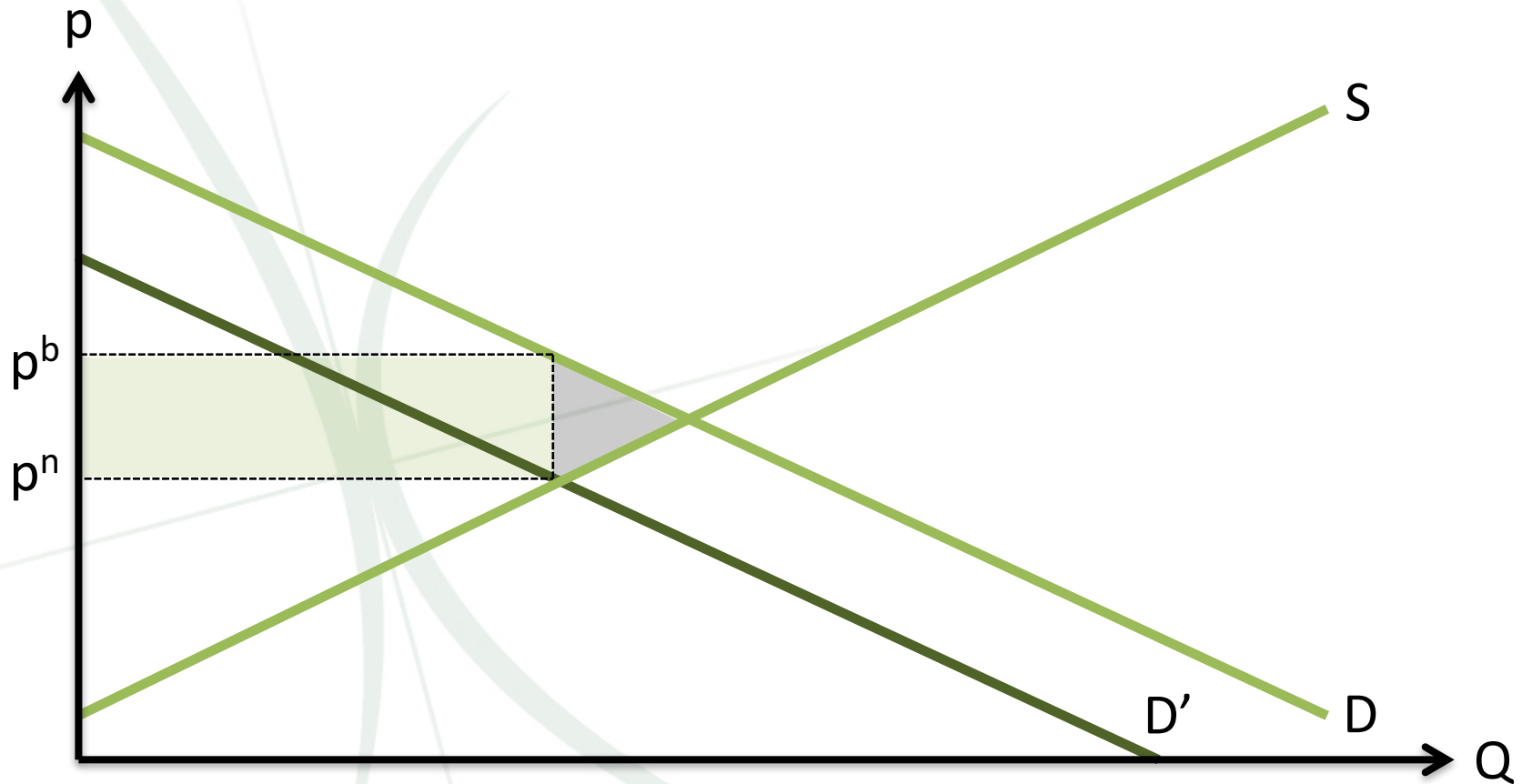
- **Adó:** A bruttó és a nettó ár közötti különbség
- Lehetséges formák
 - Fix összegű adó
 - Mennyiségi adó $\rightarrow p^b = p^n + t$
 - Értékadó $\rightarrow p^b = (1 + t)p^n$
- Szubvenciók
- Hatósági ár
 - Maximális ár
 - Minimális ár

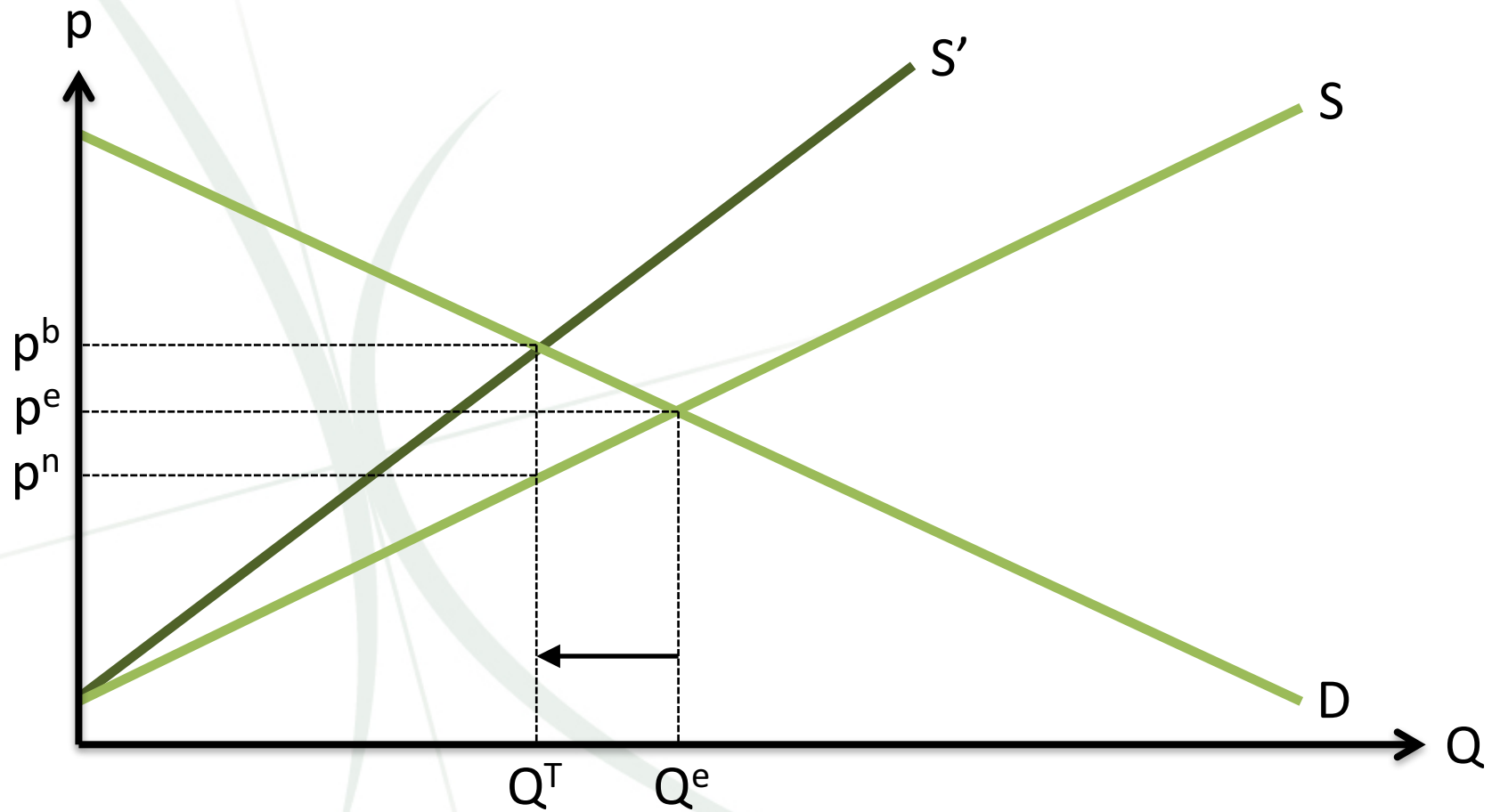
Mennyiségi adó I.

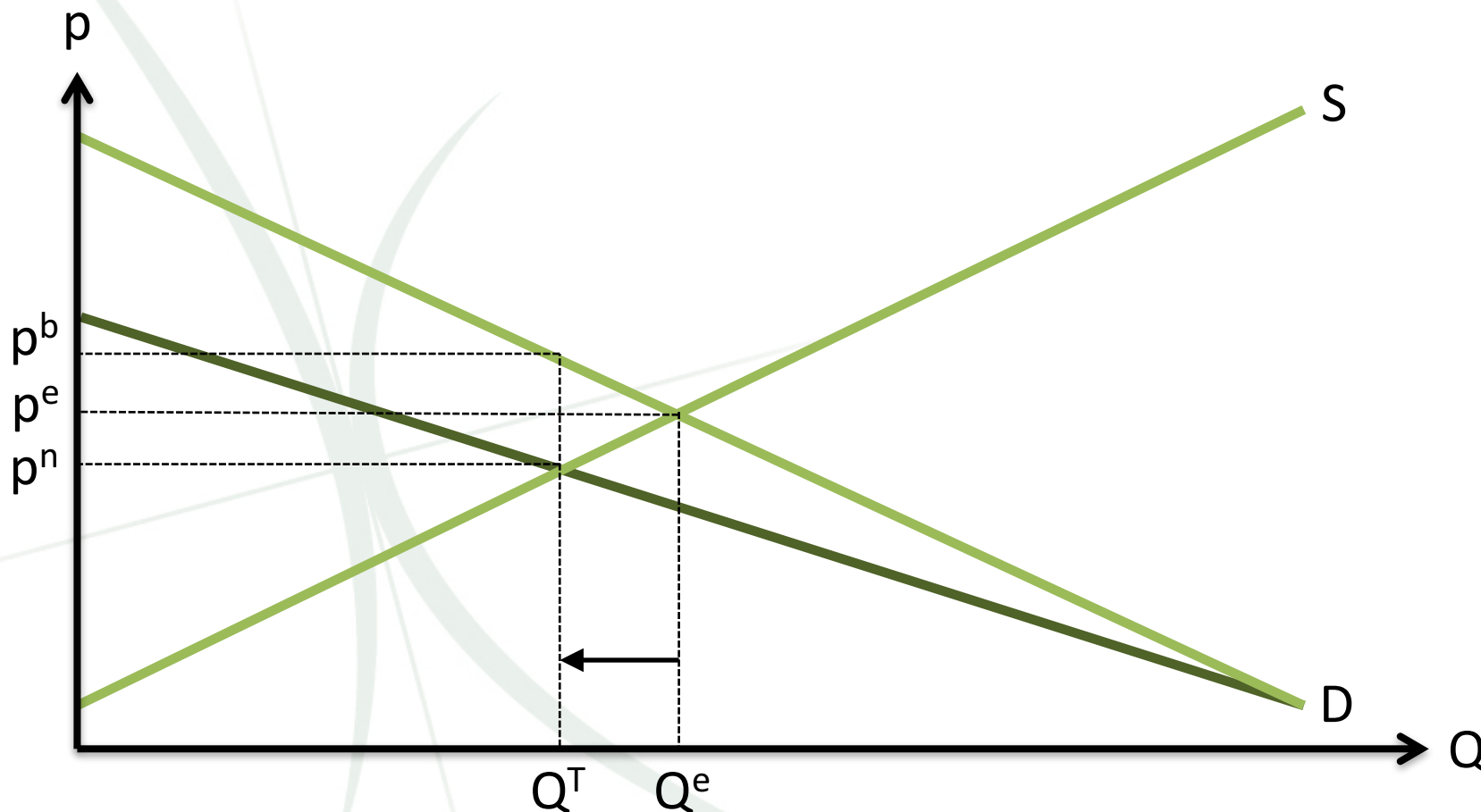
Mennyiségi adó II.

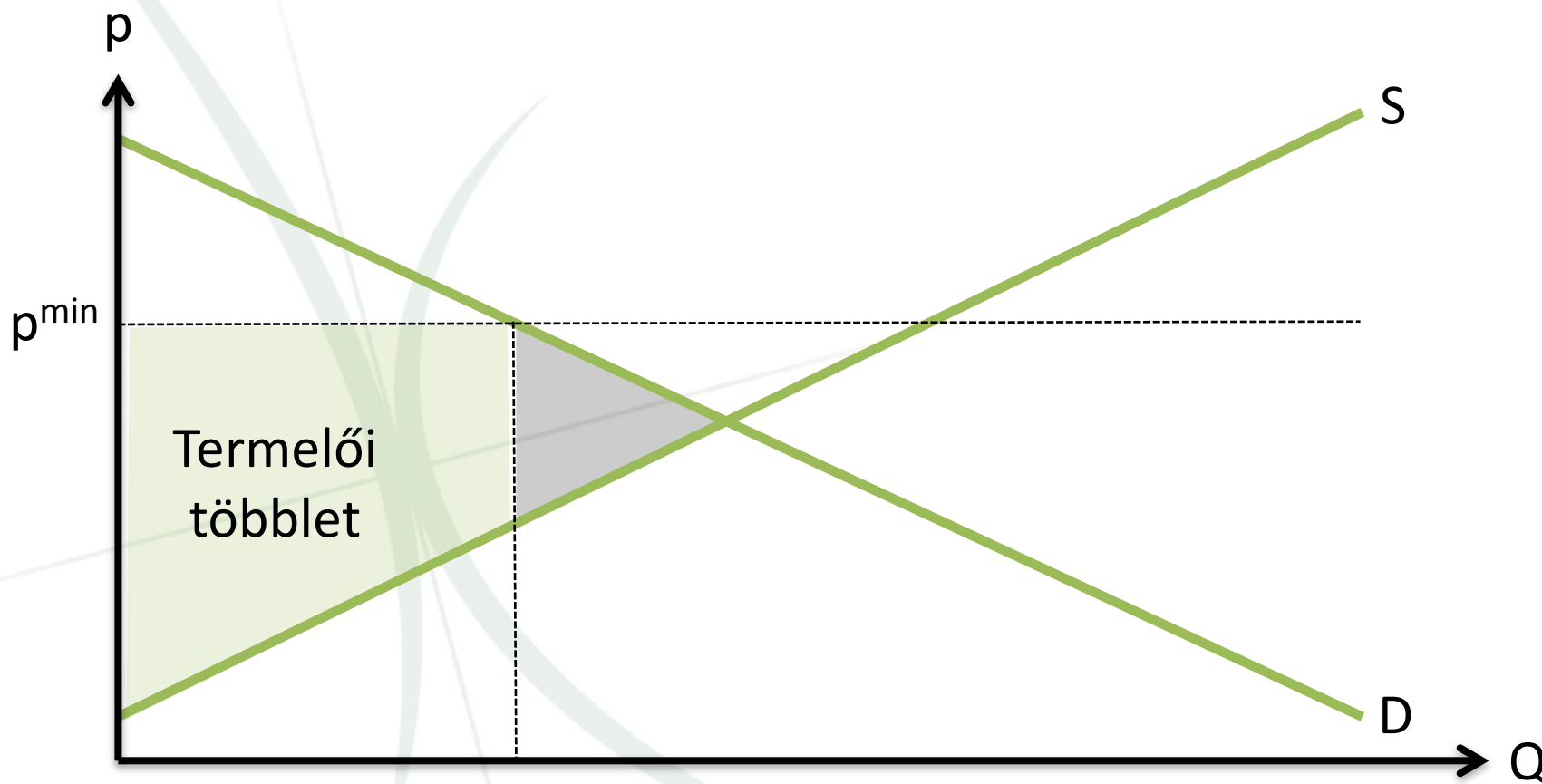
Értékadó I.

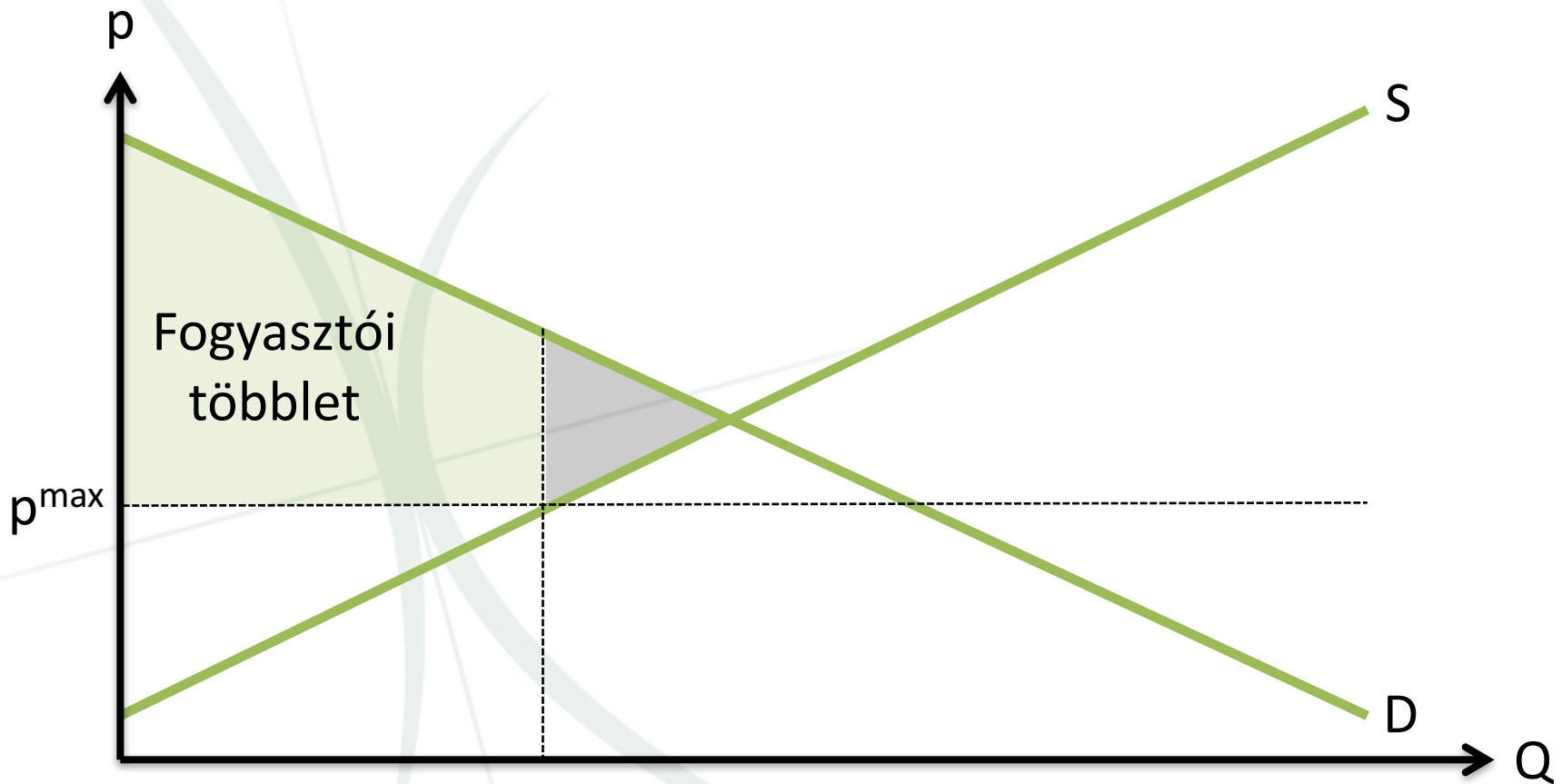
Értékkadó II.

Minimálár

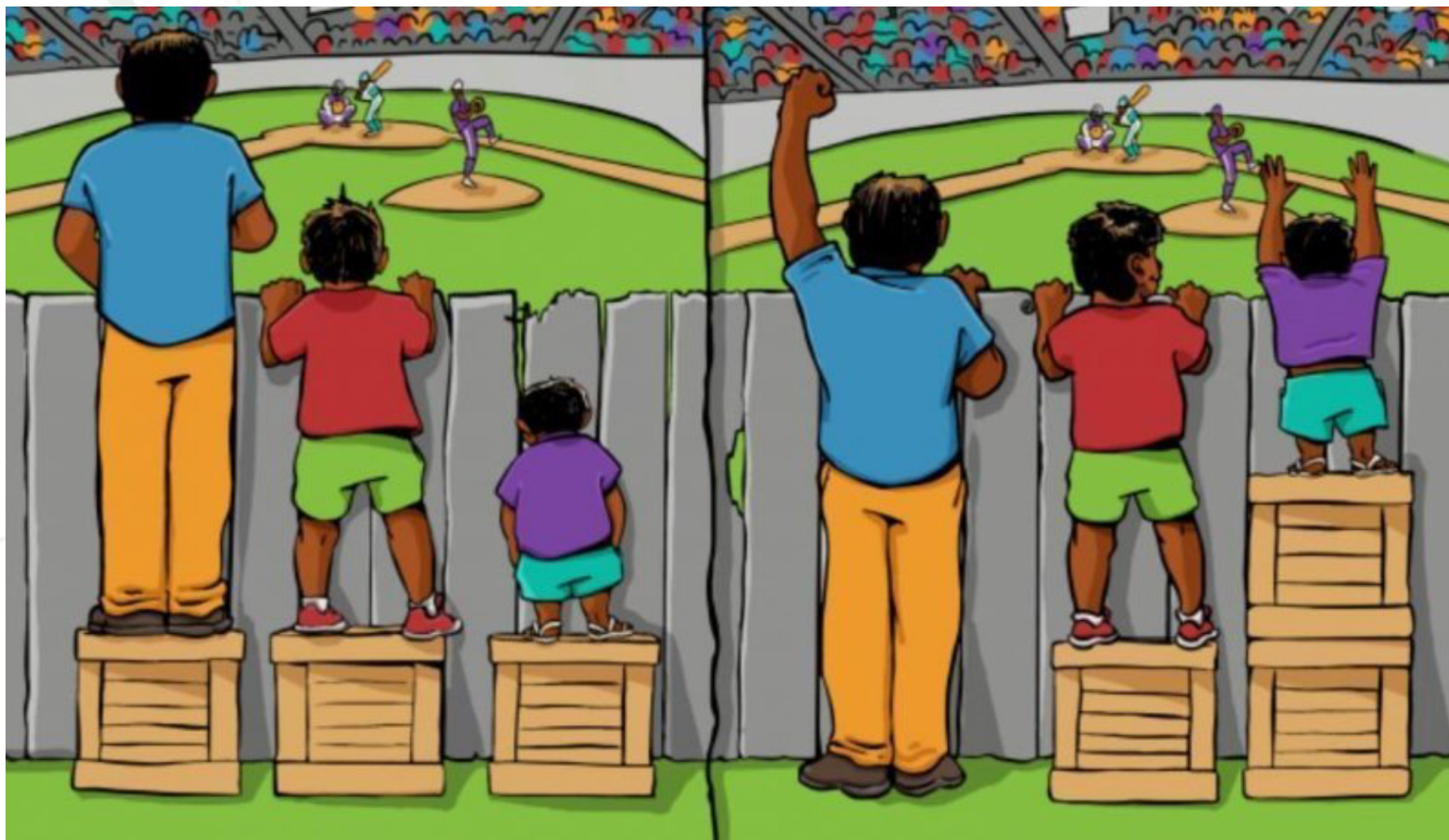
Maximumár

Kormányzati beavatkozás

- A piaci folyamatokba történő **bármilyen** külső beavatkozás hatékonyságvesztést eredményez
 - Holtteher-veszteség (*HTV*)
 - Átváltás hatékonyság és méltányosság között!
- **A szubvenciók is holtteher-veszteséget okoznak**, hiszen a forrást egy másik piacról adók formájában kell biztosítani
 - Ráadásul **összezavarja a gazdasági ösztönzőket** és az erőforrások nem hatékony allokációjához vezet

“Igazságosság” ≠ Méltányosság

Rugalmasság

- Nem közgazdaságtani, hanem matematikai fogalom
 - A független változó **százalékos változása** esetén hány **százalékkal** változik a függő változó értéke
 - Dimenzió nélküli arányszám → Nincs mértékegység
 - Jele: ε
- Szorosan kapcsolódik a határelemzéshez
 - A derivált azt mutatja meg, hogy a független változó **egységnyi változása** esetén hány **egységgel** változik a függő változó értéke

Egyéni kereslet

- Normál javak esetén
 - A termék árában csökkenő
 - A helyettesítő termék árában növekvő
 - A kiegészítő termék árában csökkenő
 - A jövedelemben növekvő

$$D_x = f(p_x, p_y, m)$$

- Ennek megfelelően a deriváltak:

$$\frac{\partial D_x}{\partial p_x} < 0 \quad \frac{\partial D_x}{\partial p_y} > 0 \quad \frac{\partial D_x}{\partial m} > 0 \quad (\text{helyettesítő})$$

Rugalmasságok

- Sajátár-rugalmasság

$$\varepsilon_{p_x} = \frac{\partial Q_x}{\partial p_x} \frac{p_x}{Q_x} < 0$$

- Keresztár-rugalmasság

$$\varepsilon_{p_y} = \frac{\partial Q_x}{\partial p_y} \frac{p_y}{Q_x} > 0$$

- Jövedelem-rugalmasság

$$\varepsilon_m = \frac{\partial Q_x}{\partial m} \frac{m}{Q_x} > 0$$

Normál-, helyettesítő
javak esetén

Általánosítás

- Válasszunk egy tetszőleges függvényt!

$$y = f(x) \begin{cases} \text{Függő változó: } y \\ \text{Független változó: } x \end{cases}$$

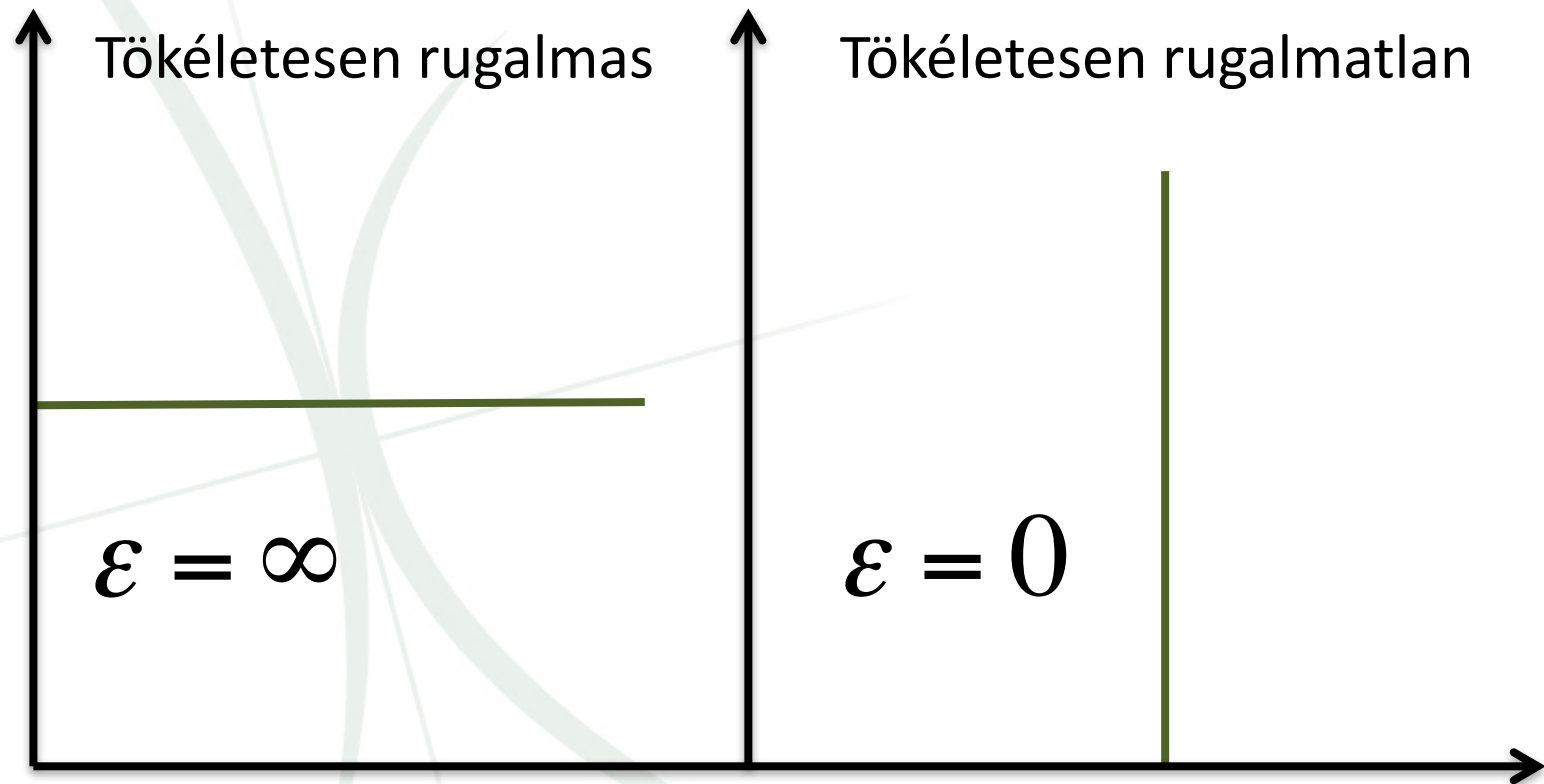
- Ekkor a rugalmasság “ x ” pontban:

$$\varepsilon = \frac{\partial f}{\partial x} \frac{x}{f[x]} \begin{cases} \text{Negatív: Csökkenő függvény} \\ \text{Pozitív: Növekvő függvény} \end{cases}$$

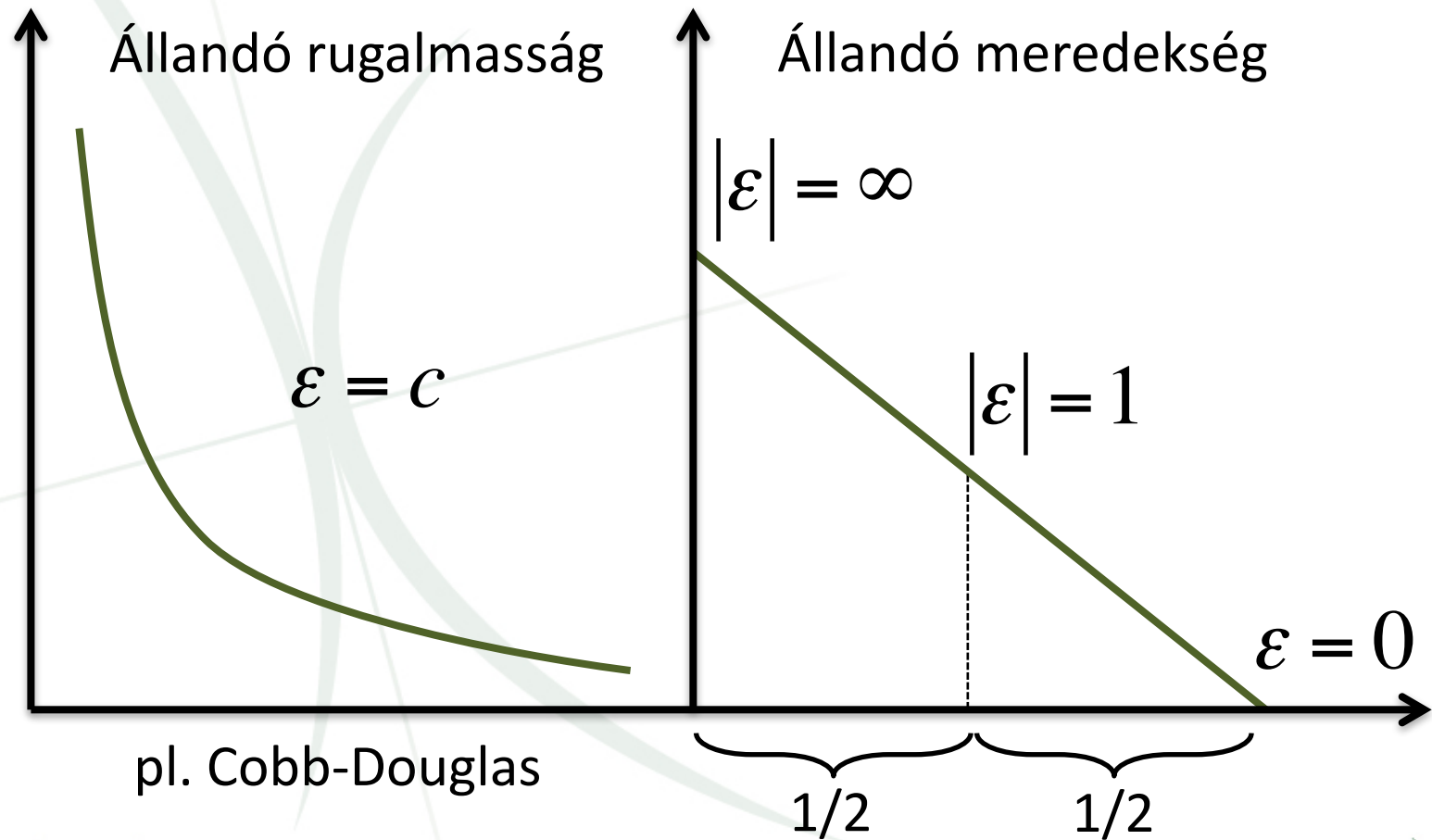
Közgázon így magyarázzuk...

$$\varepsilon = \frac{\partial \text{house}}{\partial \text{sunflower}} \times \frac{\text{sunflower}}{\text{house}}$$

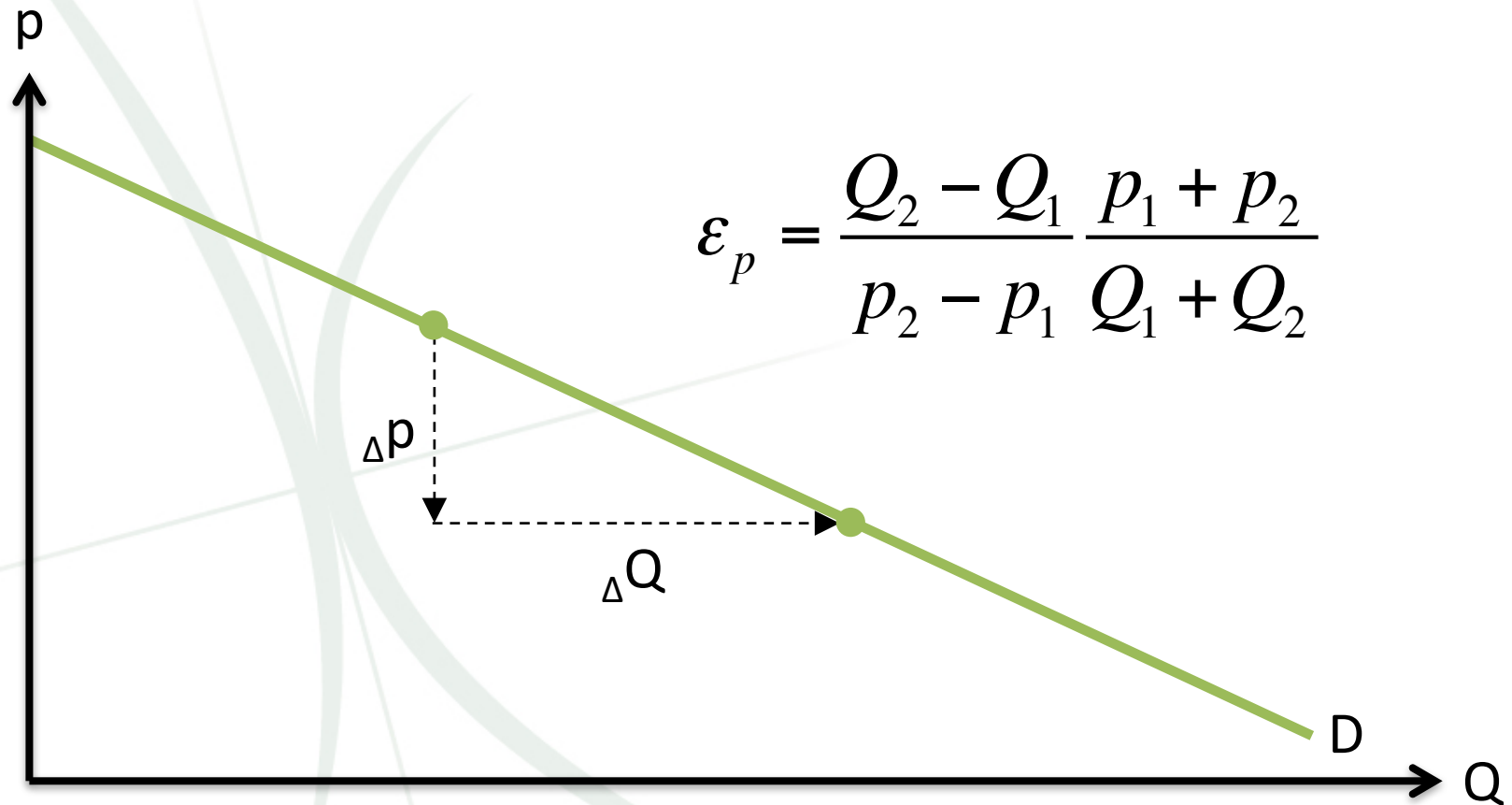
Speciális esetek

Speciális esetek

Ívrugalmasság

Miért fontos a rugalmasság?

